

Svetlost neba

25. oktobra 2008 sem na AOJ pripeljal svoj CPC 1100, da pod temnim nebom preverim, kaj zmoreva. V meglo, se ve.

Opoldne naslednjega pa se je zjasnilo in naredil se je krasen dan. Če bi vreme zdržalo globoko v noč, bi se dalo videti marsikaj. Brezveterje je obetalo, da bo res tako. Tudi izlet na Čaven, ki je bil prejšnjo noč pod jasnim nebom, mi je pokazal, da se zid nizke oblačnosti ne premakne s črte od južnih Julijcev do Polhovgrajskih dolomitov.

In res, večer se je prevesil v tako lepo noč, da sem se domislil, da bi sij neba meril z Unihedronom – zakaj ga pa imam?

Ob 18:00 sem imel vtis, da se je že močno stemnilo, čeprav se je začel šele navtični mrak – astronomski je nastopil pol ure kasneje. Unihedron je takrat kazal 21,15.

Unihedron je ob 19:32, uro po začetku astronomskega mraka, še vedno kazal 21,15, Kresov grič pa je že bil oblit z meglo.

Ob 20:52 je Unihedron kazal 21,23.

V štirih minutah sem se ob 21:22 sprehodil od teleskopa pred oknom salona sprehodil do sredine velikega venca – tja zato, ker venec odreže vse pod vodoravnico. Meritve so nihale od 21:22 do 21:28, na sredini venca je bilo 21:23.

Ura je 22:26, Unihedron zdaj kaže od 21:23 do 21:31, sredi venca od 21:23, 21:25 pa do 21:27, med kupolama pa spet 21:31, pri teleskopu pred hišo 21:28. Ne razumem, da meritve na enem mestu tako nihajo.

Ko sem odnehal, je bila ura 3:14 in med kupolama je Unihedron kazal od 21:17 do 21:22, v vencu od 21:19 do 21:20. Nebo se je namreč do takrat sfizilo. Proge oblakov na jugu, meglica v zenitu, veterc dviga meglo severno od observatorija.

Meritve so presenetljivo dobre, kar sta potrdila tudi Herman in Andrej. Noč niti približno ni bila tako temna, da bi se spotikal pri hoji, kakor se v res temni noči. Očitno bo treba moj Unihedron umeriti, še bolje pa bo, če bomo umerili vse naprave, kar jih imamo na Slovenskem.

Rok Vidmar

Meteor

5. novembra ob 17:10 (48 minut po zahodu Sonca) sem pri opazovanju Lune (pri zarji in skozi tanke oblake)

opazil meteor, ki se je prižgal nekako med meno in središčem Lune in potem nadaljeval pot proti jugu ravno čez konico Luninega srpa. Na tej poti se je sij povečal nekako do konice srpa, potem pa je hitro zamrl.

Opazoval sem s CPC 1100. Ta 11 palčni oziroma 28 centimeterski teleskop ima goriščno razdaljo 2800 mm. Okular, ki sem ga uporabljal, je poskrbel za 108 kratno povečavo in ima dovolj veliko navidezno polje, da je v njem videti celo Luno in še, hm, kake tri Jupitre na obeh straneh do roba.

Ocenjujem da je meteor dosegel magnitudo okoli 3, malo pred tem sem namreč opazoval Venero, ki je bila zelo blizu Thete Kačenosca, ki je malo šibkejša. Vsekakor pa je bil primerljiv s svetlostjo osvetljenega dela Lune.

Rok Vidmar

Video snemanje meteorjev

Pregled podatkov za obdobje od julija do oktobra 2008

Mesec	št. met.	št. ur	št. noči	Roji in število meteorjev
julij	154	78,4	20	SPO=117, ANT=14, PER=8, CAP=14, SDA=1
avgust	262	76,0	13	SPO=112, PER=119, PAU=1, ANT=7, CAP=7, SDA=3, KCG=11
september	122	70,1	14	SPO=102, ANT=14, STA=2, NTA=7, DAU=3, SPE=3,
oktober	134	70,0	17	SPO=67, STA=30, NTA=16, ORI=15, DAU=3, GIA=2, OCA=1, TUM=0, LMI=0, EGE= 0
SKUPAJ	672	294,5	64 (52%)	

Kamera f 1,8/28 mm z ojačevalcem slike, mejna magnituda +3,5, center opazovanja: $\alpha=19,807^h$, $\delta=56,44^\circ$.

Povečana meteorska aktivnost v juliju, ki so jo zaznali opazovalci evropske meteorske mreže, gre na račun Kaprikornidov (CAP) in Južnih delta Akvaridov (SDA). Žal to ne velja za moja opazovanja, ker imam kamero usmerjeno preveč severno od radiantov omenjenih rojev. Rekord je bil R. Stork iz Kunzaka, ki je v noči 27./28. (maksimum) posnel 273 meteorjev v 6 urah, od tega 33 SDA. (Kamera f 1,4/50 mm z ojačevalcem slike, z mejno magnitudo +6), poleg tega so SDA šibki, večinoma pod +3 magnitudo, $r = 3, 2$.

Maksimum meteorskega roja Prezeidov (PER) je bil letošnje leto 12.8. ob 13:30 UT, zato so več meteorjev videli v ZDA. V noči iz 12./13.8. (maksimum) sem posnel 53 PER v 6 urah.

Je pa bilo med posnetimi Perzeidi nekaj svetlih meteorjev.

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 18. 11. 2008 ob 18^h v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. Na sestanku nam bo Ludvik Jevšenak (Astronomsko naravoslovno društvo Graščina Širje) prikazal

Film o teleskopu Hubble

Od izstrelitve leta 1990 je Vesoljski teleskop Hubble temeljito spremenil naš pogled na vesolje. Z njegovo pomočjo je na primer znanstvenikom uspelo dokazati obstoj črnih lukenj ter pospešeno širjenje vesolja. Poleg tega pa je Hubble pomembno prispeval tudi k popularizaciji astronomije.

Film je opremljen s slovenskimi podnapisi.

Vabljeni!

Bernard Ženko

Dodatne informacije o tem in preteklih predavanjih najdete na <http://www.adj.si>.

Alfa Aurigidi (AUR) so se mi letos izneverili – posnel nisem niti enega (maksimum 31.8. 19h UT), je pa res, da smo imeli tisto noč v Ljubljani (Tacen), 1 uro jasno nebo. Sem pa zabeležil 3 meteorje iz novega roja septembrski Perzeidi (SPE), maksimum 9.9. ob 3h UT; ter 3 meteorje iz roja delta Aurigidi (DAU), ki so zelo hitri ($v = 64$ km/s) in šibki meteorji (maksimum 28.9.). V oktobru sem posnel 2 meteorja 8. in 9. 10. iz roja GIA Drakonidi (maksimum 8.10. ob 02:40 UT) so zanimivi zelo počasni meteorji ($V_{\infty} = 20$ km/s), ki so imeli dva močnejša izbruha v prejšnjem stoletju (1933. in 1946. leta) izvor meteorjev je komet 21 P Giacobini-Zinner, ki je bil v periheliju julija leta 2005. Iz roja Leo Minoridi (LMI) "Levčki" nisem ujel nobenega meteorja prav tako tudi iz roja tau Ursa Geminidi (TUM) in epsilon Geminidov (EGE). Torej oktober ni bil ne slab in ne dober v večnost zapisan čas; kot poje Šiferer v svoji pesmi.

Sporadičen meteor: svetlost -2,5 magnituda, trajanje 1,18 s, kotna hitrost 11,9°/s.

Efemeride december 2008

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.12.	07:24	16:18	10:35	19:18	CET
05.12.	07:28	16:17	12:07	23:47	CET
10.12.	07:33	16:16	14:02	04:50	CET
15.12.	07:37	16:17	19:42	10:11	CET
20.12.	07:41	16:19	00:43	12:01	CET
25.12.	07:43	16:22	06:15	14:21	CET
30.12.	07:44	16:25	09:33	19:22	CET

- ★ **Merkur** e viden konec meseca zvečer, ko v ozvezdju Strelca zaide uro in pol za Soncem.
- ★ **Venera** je decembra Večernica; sprva je na nebu do sedmih, konec meseca pa zaide okoli pol devetih. V začetku meseca se iz ozvezdja Strelca preseli v ozvezdje Kozoroga.
- ★ **Mars** decembra ni viden.
- ★ **Jupiter** je v ozvezdju Strelca viden zvečer. Sprva je na nebu do sedmih, konec meseca pa le še do šestih.
- ★ **Saturn** sprva vzhaja okoli polnoči, konec meseca pa vziđe že ob pol enajstih. Giblje se v ozvezdju Leva.
- ★ **Uran** je v ozvezdju Vodnarja viden v prvem delu noči. Sprva zahaja okoli polnoči, konec meseca pa zaide že ob pol enajstih.

Zima se začne 21.12. ob 13:01.

13. decembra nastopi meteorski roj Geminidov s 120 utrinki na uro, vendar bo opazovanja motila Luna.